Ministère de l'Education nationale

Kakaraŋ CI

Éliibar yati akaraŋa

Joola

Tome 2

2023

©

USAID
DU PEUPLE AMERICAIN

Ce travail est disponible sous la licence Creative Commons Attribution 4.0 IGO. Sous cette licence, il est accordé le droit de copier, de distribuer, de diffuser et d'adapter ce document y compris à des fins commerciales selon les conditions énoncées sur le site électronique suivant :
https://creativecommons.org/

PREFACE

Dans le cadre de l'amélioration de la qualité des enseignements-apprentissages, le Ministère de l'Éducation nationale du Sénégal, avec l'accompagnement de l'Agence des Etats Unis pour le Développement International (USAID) œuvre pour le relèvement des performances scolaires. Cet accompagnement, notamment dans des activités de lecture en début de scolarité au Sénégal a abouti à des résultats positifs en démontrant à quel point il est important de promouvoir l'enseignement et l'apprentissage de la lecture dans une langue que les élèves utilisent et comprennent. Dans les régions qui ont mené à la fois une étude de référence sur les performances en lecture des élèves et une évaluation Endline pour mesurer les progrès accomplis, les résultats ont montré une augmentation significative du nombre d'élèves du Cours Préparatoire (CP) ayant atteint le niveau de maîtrise requis en lecture.

Ainsi, dans le souci d'internaliser les acquis, le Ministère de l'Education nationale, en partenariat avec l'USAID, a mis en place le Programme Renforcement de la Lecture initiale pour Tous (RELIT) qui s'inscrit dans la dynamique d'atteinte des objectifs de qualité définis dans le Programme d'Amélioration de la Qualité, de l'Équité et de la Transparence (PAQUET).

Etant donné que les performances en lecture sont fortement tributaires de l'accès des apprenants à des intrants de qualité, le matériel didactique constitue dans le programme RELIT un intrant de qualité, à côté du développement professionnel des enseignants et du coaching de proximité.

Conçu et réalisé pour servir de support à l'ambition du ministère de matérialiser la réforme bilingue à travers le Modèle harmonisé d'Enseignement bilingue (MOHEBS), cet outil prend en compte le domaine Langue et Communication du Curriculum de l'Education de Base (CEB). Élaboré sur la base d'expériences éprouvées, menées à travers le monde et adaptées au contexte sénégalais, il sera utilisé dans la phase expérimentale dans les nouvelles régions de Tambacounda et de Kédougou.

En effet, les évidences en apprentissage de la lecture initiale démontrent que le recours aux langues que parlent et comprennent les enfants, l'adoption du principe de décodabilité, l'application d'une approche d'apprentissage systématique, explicite et structurée permettent aux enfants de lire.

Au vu des nombreuses expertises sollicitées et l'implication des structures du MEN dans le processus de production, il est à espérer que l'outil constituera un support de qualité devant apporter une réponse effective à la volonté du Ministère de l'Éducation nationale d'améliorer sensiblement les performances en lecture.

C'est le lieu de remercier l'USAID pour son précieux concours et d'inviter tous ceux qui auront en main cet outil à en faire un bon usage.

Le Ministre de l'Éducation nationale

Dr Cheikh Oumar ANNE

Avant-propos

Pour aider les élèves sénégalais à réussir l'apprentissage de la lecture dès les premières années de leur scolarité, le programme Renforcement de la Lecture initiale pour Tous (RELIT) a conçu cet outil de classe en langue nationale dans une approche syllabique. Il est destiné aux élèves de Cours d'Initiation (CI).

C'est aussi un outil qui va permettre à l'enseignant(e) de travailler régulièrement les capacités de lecture des élèves. Il renferme ainsi des activités pour apprendre à lire en classe mais également des tâches de renforcement à réaliser par l'élève, à la maison. Il est fondé sur le respect du principe de la décodabilité. Cela revient à dire que l'élève apprend progressivement sur la base de lettres, de sons et de mots déjà étudiés.

Dans la progression, l'élève apprend à reconnaître les sons à l'oral et à l'écrit, à combiner des lettres pour former des syllabes, à associer des syllabes pour former des mots, à lire des mots familiers et des mots inventés, des phrases et des textes de façon fluide et à s'essayer à trouver le sens des mots et des phrases qui sont lus.

La démarche préconisée recommande fortement de :

- utiliser régulièrement le manuel pour dérouler toutes les activités de lecture en classe ;
- amener l'élève à pointer du doigt l'objet à lire pendant au moins six secondes en lui accordant toute son attention ;
- amener l'élève à lire à haute voix tous les jours ;
- amener l'élève à exploiter des images aux fins de prédictions pour la compréhension de textes oraux.

Outil indispensable à la fois pour les activités de lecture en classe et pour la réalisation des tâches de consolidation à la maison, ce manuel est un intrant de qualité pour aider les élèves à développer, avec un minimum d'assistance, leurs compétences en lecture.

RELIT

Table des matières

Semaine 15 : 06

Semaine 16 : 20

Semaine 17 : 33

Semaine 18 : 45

Semaine 19 : 59

Semaine 20 : 61

Semaine 21 : 74

Semaine 22 : 86

Semaine 23: 99

Semaine 24 : 113

Semaine 25 : 115

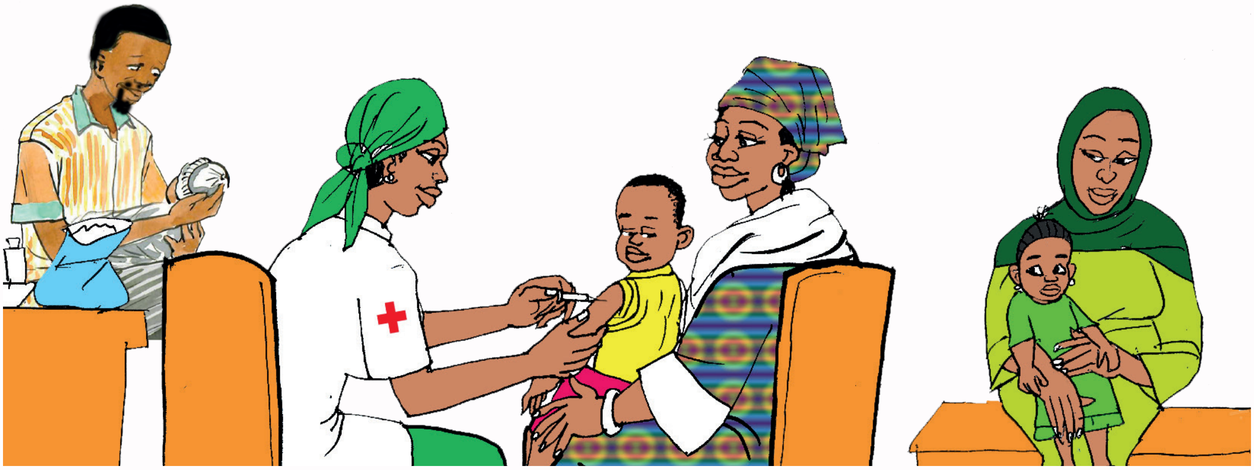

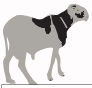

i	Ii	B	oo	O	L
í	M	Aa	e	ee	É
ef	Buu	Em	tii	eel	Ab
ébe	Fal	eboom	etal	biitab	Abooma

■ Bala atebe ebool.
● Taala etafa etafool.

■ Ume áfula amata.
● Faatu oomu baa falaf.

■ Inaa amaale biitab.
● Emit atebulo melam .

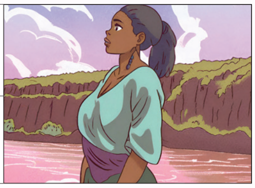

■ Efool ebaale.
● Aamaa ooma taata.

n - N	enool	

★

n	e	ne
n	a	na
n	o	no
o	n	on

▲

e	n	en
a	n	an
n	a	na
o	n	on

■	Ne	Na	no	Naa	né	noo
●	Een	nuu	Nii	Un	nuu	Aan

★	no	noo	noono	tuu	ru	tuuru
▲	na	fa	nafa	foo	la	foola
■	buu	ba	buuba	lo	fool	lofool
●	foo	la	foola	u	te	ute
♥	noo	len	noolen	Fuu	ta	Fuuta

k - K	kéen	

★

k	oo	koo
n	aa	naa
o	k	ok
e	n	en

▲

uu	k	uuk
n	aa	naa
oo	k	ook
k	u	ku

■	nu	kuu	uun	ut	naa	ak
●	uul	um	fuu	nu	buu	uuf

★	kée	Nak	kéenak	Bu	Ka	Buka
▲	Naa	la	Naala	Kée	lak	Kéelak
■	Naa	Baa	Naabaa	Kaa	Ma	Kaama
●	No	ken	Noken	Na	Faa	Nafaa
♥	too	len	Toolen	Koo	La	Koola

★	Naala	Buka	Kéenak	Keemo
▲	Naabaa	kebool	Kaama	Bakel
■	Noken	Nikeen	Nafaa	Kafen
●	Toolen	Kaful	Koola	Fuken
♥	Katool	Koken	Aloka	Keebaa

U	K	Uu	A
Uk	Aan	Du	Maa
Ook	Een	Ben	Uub
Katool	Koken	Kaful	Koola

★	D	K	D	K
▲	N	D	N	D
■	K	N	K	N

★	Uk	Éen	Du	Naa
▲	Duu	Kée	Foken	Nen
■	Dóolet	bekaan	Kaloof	Beten

Di búnokeey

Inaa oomu di búnokeey.
Oo kalaben mumel.
Nan abane nakaan dóo kéenak.
Kéenak kan Naala anoome fuken.

n

enool

k

kéen

D	E	N	U
Née	Uf	Nuu	Ék
Uk	Én	Duu	Bé
Búlok	Etal	Fal	Ekal

Naala, namaale kolda.

Keeba oomu manakaanoe kalowa kúnkul. anoomooluko. Kalowa kafiite nen ekimono. Oo di Nafaa kunaame ulowa.

n

noolen

k

kalaafa

Noken di kalolak.

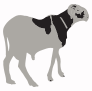

k	Ii	B	S	O
N	K	F	E	Fi
E	Nuu	Em	Kii	Eek
Bakool	Eben	Ebol	Tal	Ekul

■ Faatu eluk bubak.

● Aana enool etafool.

■ Aali enoom eilool.

● Kalaak kati bálut kooke.

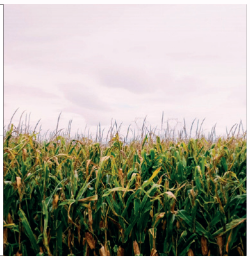

■ Faala oomu ekul búnokeey.

● Faatu oomu abole bataata.

■ Teetee oomu anale kubakak.

● Baaba namaamaa falaf.

d - D	dúuliin	

★

d	óo	dóo
d	a	da
o	d	od
e	d	ed

▲

uu	d	uud
d	aa	daa
oo	d	ood
d	u	du

■	Du	Kuu	uun	Ut	daa	ak
●	Uul	Um	fuu	Nu	buu	Uuf

★	Kaa	li	kaali
▲	Moo	let	moolet
■	Koo	la	koola
●	Dóo	do	dóodo
♥	Ú	de	úde

baa	Ke	baake
ká	Liim	káliim
no	No	nono
fóo	De	fóode
bu	ka	buka

★	Kaali	kooke	baake	Kafeef
▲	Moolet	eluk	káliim	kakoken
■	Koola	naabaa	nono	enen
●	Dóodo	dóode	fóode	kafolo
♥	Úde	koolet	buka	Góobi

d	D	d	n
bol	Dóo	kaa	noo
ood	ek	an	kaal
ooda	aado	Kóli	lukaal

★	k	n	d	K
▲	n	d	k	N
■	d	k	n	D

★	dóo	Naa	ok	kii
▲	óok	Kee	noo	moo
■	bóli	Kóli	toolet	kaali

★

Deela.

Deela oomu di búlok. Etafa etafool. Inaa naanool akat búlokab. Deela nakat. Aban namaal bóot.

d

dóolet

N	D	e	A
Foo	Dóo	Ood	Ak
óol	Oot	Kóo	Nee
núme	Duudu	Buula	Kóli

Duudu namaamaa Kolda oo di Kadi . Moo kaane kumaatut taate. Kadi aate anoomuulubo kéen.

d

dúuliin

Oo enoom dúuliin.

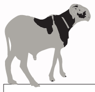

D	K	u	N	k
M	N	Ée	Óo	D
I	K	aa	F	N

★	kuu	En	daa	Ook
▲	bu	ek	né	Dóo
■	éen	moo	naa	Uuk

★	Kuukaa oo ateke moolaa.
▲	Nan balaab buloe, numaale bóot.
■	Fuken Aana afume bakoolab.

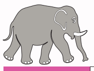

★

Kalol

Bukanak kati kalolak kooku mankulakoe. Bukoo kámik bee mati kalolak. Di koon fok bukoo búrom kukaan tákon

★	Baaba anene bakoolab taate.
▲	Moola baluke bakoolab bati Baaba.
■	Kalaakak uke kati Baaba kúlaakalaa.

★

Eluk bakool

Keemo alukut bakoolab. Oo atebutubo bee di kalaakak. Moo kaane alukutubo. Bakoolab boobu manakate di ebool.

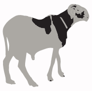

n	Ii	b	d	N
D	K	N	k	M
naa	Kuu	en	dii	Eek
ekob	Eniil	daado	emit	Kool

■ Fúmuuna foofu di kafen.

● Mumel mulet,moo kaane Bala ateeput.

■ Niini oomu manatebulo bubeeben.

● Eilool ebetut taate feh.

Kool kati ébe kooku.

Kabenenuto mati bukanak.

Kéen kafiite Inaa anoomulo.

Ukat kakoolenak bukanak?

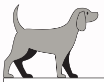

p - P	Eluup	

p	aa	paa
e	p	ep
p	oo	poo
p	i	pi

o	p	op
p	e	pe
a	p	ap
ii	p	iip

Paa	ep	poo	pi	pee	éep
Ép	op	Pe	ap	iip	oop

h - H	Feh	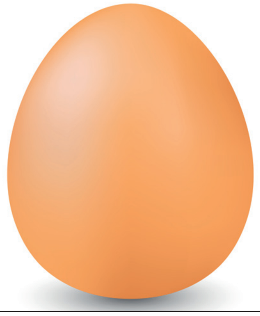

★

h	u	hu
h	aa	haa
u	h	uh
aa	h	aah

▲

uu	h	uuh
oo	h	ooh
e	h	eh
h	ii	hii

■	pu	kaa	aah	hii	pe	poo
●	up	eep	koo	pii	daa	noo

★	e	luup	eluup
▲	pa	pi	papi
■	fe	haf	fehaf
●	fo	hof	fohof
♥	paa	la	paala

Fa	haf	Fahaf
Ka	po	Kapo
Ba	hab	Bahab
poo	pa	Poopa
Haa	ni	Haani

★	Eluup	hani	Fehaf	Kahak
▲	Papi	kebool	Bahab	Kafa
■	Fehaf	Bada	Haani	enaam
●	Fohof	buka	pipo	Elook
♥	Opa	beten	Paala	Foofa

H	P	K	h
ha	Op	Pii	hoo
oop	Eeh	Baa	uuh
katen	Paapi	Kohok	puten

★	P	h	Uu	p
▲	Ee	d	P	aa
■	H	n	H	k

★	Uup	hee	Paa	Hée
▲	Noo	pée	Haa	Eek
■	Kukut	Eteep	kahatten	Paken

Ateepa

Paapa oomu di eteep eluup. Tooke eilool manebetuto feh. Oo ákaanumut. Elánkiin di elo efumufo.

h

feh

p

eluup

Fehaf fufumoe.

h	é	P	K
pée	uh	Puu	Ép
hu	pee	Buu	Hé
fahaf	fukaf	Tep	Buku
Oo di eteep eluuo, Kuukaa nafum fehaf.			
Eilool ebete keh di bunokei. Meeta namukenuko alak. Paate natebuko anoomen.			

h

fohah

p

bapaalaa

Fohof foofu fuloke.

SEMAINE 16 Leçon 41

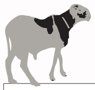

P	d	K	H	Uu
N	H	P	N	k
O	Ii	H	B	p
H	P	F	P	n

■ Kuukaa kamuken bakoolab akaan di emaka.

● Laalia balakoe lof Inaa.

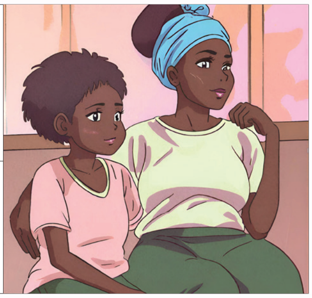

■ Aamadu oomu di eleek ébe.

● Buuba ateepa áamak.

■ Baaba alakomi taate.

● Faatu di kupaalool kooku di fútubal.

■ Baaba alakomi taate.

● Baaba ooma di búpaakulab.

g	Egol	

★

e	g	eg
g	u	gu
i	g	ig
g	aa	gaa

▲

g	a	ga
o	g	og
g	e	ge
g	oo	goo

■	Eg	gu	Ig	Gaa	góo	ób
●	Ook	óp	goo	Ge	og	Ga

★	Ga	Lo	Galo	e	gool	Egool
▲	e	Gam	Egam	ga	lab	galab
■	E	Gol	Egol	kú	gam	kúgam
●	Go	Len	Golen	gaa	len	gaalen
♥	gaa	Len	gaalen	bu	gaal	Bugala

★	Galo	Bóli	egool	Googo
▲	Egam	Óli	galab	Emaag
■	egool	Egol	kúgam	egal
●	galab	Golen	bugaal	Maagen
♥	kúgam	Gaalen	egool	Enag

p	G	H	P
pó	góo	Ah	Op
ég	Hu	Paa	gee
Poopa	gool	Kóli	póol

★	G	P	h	d
▲	óp	Kee	gaa	hee
■	eeh	Aap	doo	ga

★	póo	Hii	daa	Gee
▲	óok	Óop	hó	Dó
■	opa	Nanoola	haake	Kaano

★

Amata

Moola amata. Oo di Bala bukooku bálamuk kafatak. Bala nikeen panagolen kaful di fúkaaf fati ebe. Nikeen nateb egol mananag fúmuuna.

g

egol

Upumen fugolaf lói.

<table>
<tr><td>K</td><td>G</td><td>H</td><td>n</td></tr>
<tr><td>Kóo</td><td>Pó</td><td>Ah</td><td>nii</td></tr>
<tr><td>Oop</td><td>aag</td><td>Kii</td><td>pee</td></tr>
<tr><td>Gaalen</td><td>foofu</td><td>Emig</td><td>gamool</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kaaken batebe egol manaleeb fah.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Keeba oomu di kalaakak koola. Oo eluk bálut. Pánakaapul aban naleeb dó. Eniilool panegaal.</td></tr>
</table>

g

emaag

Umaag kaloa manukaano.

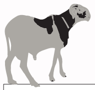

g	P	u	K	N
M	K	d	H	O
h	B	ii	G	N

★	buu	Epp	Uuh	On
▲	hu	Éek	Né	Góo
■	pé	Óoh	Kée	Hii

★	Inaa alake kehak.
▲	Baabu amukene kahak.
■	Kohok kooku di kalaakak kati Opaa.

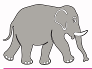

★

Ekok ébe

Moola di Bala bakoke ébe di kafatak. Di efen bee balaab butebo. Di elok. Bala nátebul mumel.

★	Takum ukaan,moolet.
▲	Nafaa oomu di kafatak.
■	An aatut kakaano kalowa kamokene.

★	Umuken bakoolab bati kahak ukaan di kapoomak. Uban nuteb ukaanuko taate.

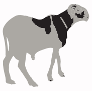

p	P	d	D	N
n	H	g	k	H
kaa	Guu	En	gaa	Ed
epop	Kakil	hani	epit	Egool

■ Anaafaanau Malaamini kanoomen míite.

● Paapa kalaben bubeeben.

■ Ai anage Deela ?

● Fusahaaf fati Biram fúkalaakalaa.

■ Au oomuto balakoe.

● Keebaa kakaano kalowa.

■ Bala, unoonen noon.

● Etal manalako.

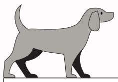

r - R	eroa

★

r	aa	raa
e	r	er
r	oo	roo
i	r	ir

▲

o	r	or
r	a	ra
r	ee	ree
ii	r	iir

■	Raa	er	roo	ri	ree	éer
●	Ér	or	Re	ar	iir	Oor

★	é	rap	érap
▲	ra	to	rato
■	fa	raf	faraf
●	fu	ri	furi
♥	ri	fo	rifo

bá	rir	Bárir
ro	kaal	rokaal
ba	raan	Baraan
ka	por	Kapor
bu	rok	Burok

★	érap	furi	Baraan	Kapor
▲	rato	rifo	Kapar	Burok
■	faraf	Badara	Burok	kafofor
●	Burino	baakari	rino	Epor
♥	kapar	karooko	eroa	Ereem

r	R	r	R
ra	Or	rii	roo
oor	aar	raa	ur
kapar	baraan	rooko	Púren

★	r	h	R	d
▲	r	ii	oo	Aa
■	D	R	r	K

★	Uur	Ree	raa	rée
▲	roo	Re	ra	Eer
■	Kakur	Kapar	ereba	Karooko

Burok

Haaruna aroka áamak. Oomu di burok di kalaakool. Panapit, narato anen tákon. Emit di Abudu di kúfuul, di kuteb kubeten. Moo kaane burokab bugaalenutiil.

r

eroa

Aaruna karato kalaakool.

r	é	R	R
rée	ur	ruu	Ér
ru	ree	uur	Rér
faraf	karaaf	érap	Kakur
Baakari bakure eilool, di ebet keh eban di eraanuko.			
Bare eraanutuko peh. Di erinen feh fákon.			

r

érap

Uteb érap manupit.

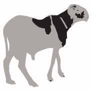

P	r	K	R	Uu
N	H	P	N	r
O	r	H	R	p
R	P	R	P	R

■ Keemo namaamaa Bukeekum.

● Emit oomu di kareemen eleetar.

■ Abudu oomu barookoe ekok.

● Baaba aroka áamak.

■ Dalaa oomu balaamoe di eroa.

● Ekolu elokulo taate.

■ Karamoo karato kalaakool.

● Faatu faraf furie.

s - S	busun	

★

e	s	es
s	u	su
i	s	is
s	aa	saa

▲

s	a	sa
o	s	os
s	e	se
s	oo	soo

■	es	Su	Is	saa	sóo	ós
●	Oos	Os	Soo	se	os	sa

★	sa	La	Sala
▲	e	Sal	Esal
■	a	Seek	Aseek
●	si	Mit	Simit
♥	e	Sun	Esun

si	gol	sigol
ga	laas	galaas
fú	siil	fúsiil
e	gaas	egaas
bu	sees	busees

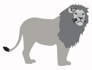

★	egaas	Sala	simit	Googo
▲	busees	Esal	esun	Emaag
■	esaama	Aseek	sigol	Egal
●	siise	Musis	galaas	senom
♥	mafos	Kasamati	fúsiil	Esaaf

s	S	s	S
só	Saa	As	Os
és	Su	sii	see
Poosa	Saali	soose	Sana

★	S	S	S	s
▲	ós	See	saa	see
■	ees	Aas	roo	ka

★	sóo	Sii	saa	See
▲	óos	Ós	suu	Sá
■	basiit	Busaana	busun	karees

Kalaak kati basiit

★ Aamadu oomu manaroke kalaak. Kalaak káamak kati basiit. Basiitab di baal. Sibe di sinoken dó. Di siri basiit peh bati Aamadu. Aamadu naleet amataau.

s

busun

Basiitab buliiliil.

S	r	S	R
Sóo	ró	as	rii
Aar	aas	sii	ree
Gaas	saafuul	émis	saarest

Kuukaa ásiilut. Oo baralener.

Keekuta asuusoora áamk. Nan búkutab buloe panabaal. Nateb eliba manasuusoor. Nalib fúkaaf di faraf. Kupaalool di kusof. Náliis fúkaaf.

s

esaama

Bukanak kooku di kasaafoor.

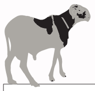

g	S	K	r	h
s	D	R	S	O
h	R	S	R	S

★	suu	Er	Uur	Os
▲	su	Ér	sé	róo
■	ré	Ós	rée	sii

★	Esaama esofe ébe di kafatak.
▲	Kaama ure'aal taate.
■	Kohok kurie basiitab bati Kuukaa.

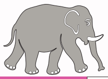

★

Aroka

Aamadu oomu di burok di kalaakool. Oo aroka áamak. Ulaak ugaba narokemi emitoemit. Basiitab boola boobu mambuliile.

★ Takum ukaan, moolet.

▲ Nafaa oomu di kafatak.

■ An aatut akaano kaloa kamokene.

★ Emit oomu di kamuken bakoolab bati kahak akaan di kapoomak. Naapi abanumi panateb kapoomak arooko. Oo beeti kanoomenubo.

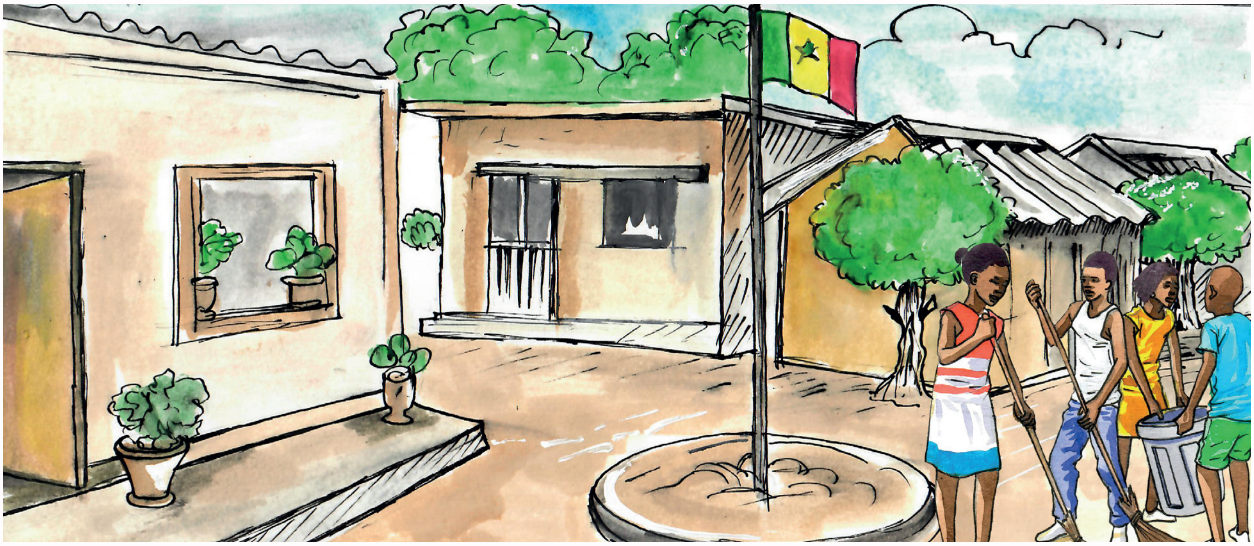

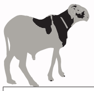

g	K	P	H	n
n	G	d	n	p
en	Guu	Eh	dii	eep
ébe	Gal	eboom	etal	biitab

■ Aba arioorut.

● Araba oomu di furi.

■ Fulasaf fati Paapa foofu.

● Baaba aroka áamak.

■	Busaanaab boobu di falaf.	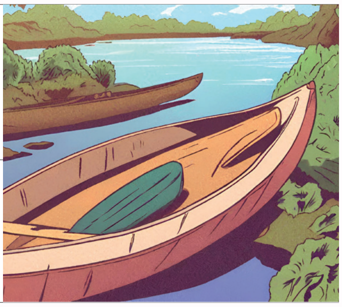
●	Foken busunab.	

■	Aana esaaf kunafaan	
●	Inaa oomu di ésiil.	

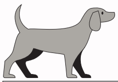

c - C	bacaac	

★

c	u	cu
ee	c	eec
c	o	o
o	c	oc

▲

c	u	cu
a	c	ac
c	aa	caa
oo	c	ooc

■	ce	Ca	co	caa	cé	coo
●	Eec	Cuu	cii	Uc	cuu	Aac

★	ce	me	ceme
▲	ba	car	bacaar
■	caa	mool	caamool
●	mú	cir	múcir
♥	e	cool	ecool

ba	caam	bacaam
bu	col	bucol
fu	cin	fucin
ce	bool	cebool
fá	cul	fácul

★	ceme	bacaam	cebool	múcir
▲	bacaar	bucol	fácul	Ecool
■	caamool	fucin	ecaaba	Ecaam
●	écim	fooca	bucol	Eces
♥	kúcil	eciik	ekaca	Kafac

C	c	C	c	C
Uc	aac	cu	caa	Né
Iic	oc	cen	ec	Dee
Kacal	fucen	Kacul	fooca	Fuken

★	c	C	C	C
▲	r	D	s	D
■	K	c	K	C

★	Uc	Éc	cu	Caa
▲	cuu	cée	fucen	Can
■	bucin	bacaam	kafac	Bucol

Bacaacab bati Maamaa

★ Paapa banoome Maamaa bacaac. Bacaac báamak búnkul. Maamaa di súumool. Oomu di kamumuten keb. Sana naam di kagaalenool.

c

bacaac

Bacaacab ube bati ai ?

D	E	N	U
Née	Uf	Nuu	Ék
Uk	Én	Duu	Bé
Búlok	Etal	Fal	Ekal

Soonaa bacaar busofool.

Sana acaamut síkoraas sati Keemo sanamaagene. Keemo naam di elagooluso. Sana áliinool Roki nacaam.

c

bucol

Sana acaamut síkoraas.

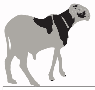

c	C	c	C
s	r	c	S
Ec	cuu	ac	Cii
Bacaar	Ecan	Ecol	Bucin

■ Acika aseek oomu di kacik.

● Caba acaamut.

■ Aali eilool ecutool.

● Keebaa esen Sana ceme .

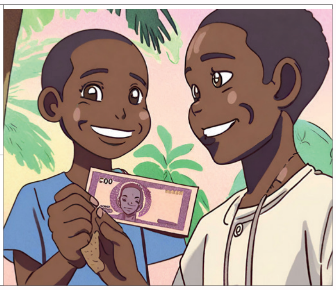

■ Saalif kúcilak kurie.

● Ekaca eliira.

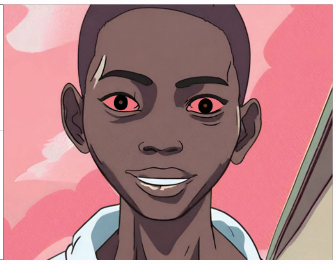

■ Bacupab boobu banene.

● Aapi asurumi taate panacaam.

j - J	ejaameen	

★

a	j	aj
j	aa	jaa
j	ii	jii
j	o	jo

▲

e	j	Ej
u	j	Uj
oo	j	Ooj
j	u	Ju

■	ju	joo	jii	je	jaa	aj
●	ij	Uj	ju	juu	jee	aaj

★	jaa	ta	jaata	ba	jut	bajut
▲	ka	jaa	kajaa	juu	men	juumen
■	e	juum	ejuum	fu	joj	fujoj
●	ka	jom	kajom	saa	jo	saajo
♥	e	baj	ebaj	sa	jaa	sajaa

★	jiloja	jaata	bajut	saajo
▲	jaaju	kajaa	juumen	sajaa
■	emanj	ejuum	fujoj	janlo
●	kajom	jooja	kajom	fúloj
♥	ebaj	jícil	ebaj	jaaja

j	c	J	C
baj	jóo	jaa	jee
ij	ej	aj	jal
jooja	jaaju	Kóji	jukaal

★	j	n	J	K
▲	s	r	h	c
■	j	c	j	D

★	jóo	jaa	oj	jii
▲	óoc	jee	noo	moo
■	jóol	Kóji	joolet	jiliba

★

Jijaameenej jati Maamaa

Maamaa nabaj jijaameen jiluus. Nanoosan, panakokujo di kafatak. Panjifenubo bee káliim. Naapi baraanab busofujomi, joo búlok. Maamaa nasenujo jiraan.

J	c	J	C
joo	jóo	Oj	aj
co	ój	jóo	jee
juume	juuju	júla	kóji
Juuju jaata ajumut mati kajom fujoj.			
Maaja asofe jiloolej asen jíliinool. Jilool jacaarete ban di jijoolet.			

j

ejaameen

Uje jijaameen jiluus.

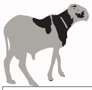

j	C	J	c	d
k	N	g	s	U
r	C	r	h	é

★	juu	Ec	caa	ooj
▲	cu	Ej	cé	jóo
■	éec	Coo	jaa	uuj

★	Jaaja ajuumene uja.
▲	Nan balaab bujonulomi, Taata nájool bóot.
■	Múse Jaata nabaj kajeera. Nanoosan panasenuko jimel kuraa.

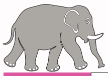

Jiluup jajake

★ Aana ampa’ool bateeper jiluup jajake. Jiluup jabuloore jajake jiban di jireoor. Nakaanudo jibiriga tanaate ekaan mumel man mujinlene. Mumel majinlene manaate eraan.

★ Baaba anene bakoolab taate.

▲ Moola baluke bakoolab bati Baaba.

■ Kalaakak uke koo emmi kati Baaba kálaakalaa.

Jijaameen jasipasip

★ Jaat Musa pananoom jijaameen jasipasip. Nanoosan, nájiitumulojo panakokujo di kaneerak. Naapi baraanab burijo nasenujo jiraan.

KÁSIMPOOR

★	N	k	L	C	p	r
	S	c	J	Ée	h	é
	ee	j	N	M	uu	ée
	uu	ó	R	ee	Ó	óo
	b	p	E	f	H	m

▲	ree	ju	Bée	át	naa	fal
	ik	lu	Ko	ij	caa	ét
	kuu	le	Ca	nii	coo	cee
	ool	ku	Uur	Cee	or	doo
	er	Mee	Ej	cu	af	joo

■	kaloof	bacaar	Roki	Caam	baraan
	Taala	Kóji	Fah	feh	tele
	jaafaar	jaaja	Ajeli	rato	ecan
	enal	bagaas	Fusot	siise	galo

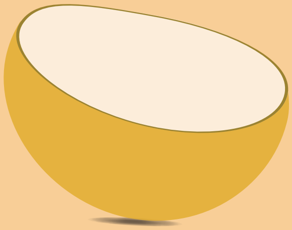

Di marise

Inaa Nafi anoomena. Funak fanoosan panateb ebool beeri marise.
Oomu manalakoe di bíinaat bati jíbaar. Pananoomen silool di eceesa. Nanen eceesa juup di jitaabulaj joola. Soonaa, oo Inaa oola áje'eriit marise juup. Bare bújom banoosan panasen Soonaa síkori manaanool anoomulool eilool mba riceen. Soonaa di súumool máamak ejaa'i marise oo di kupaalool. Kámarulak síceeŋas.

★	Tabaski	jandi sálaay	eboom
▲	Jiloor	Jiwalo	Maali
■	bukan	beten	rato
●	búlat	másuume	eluup

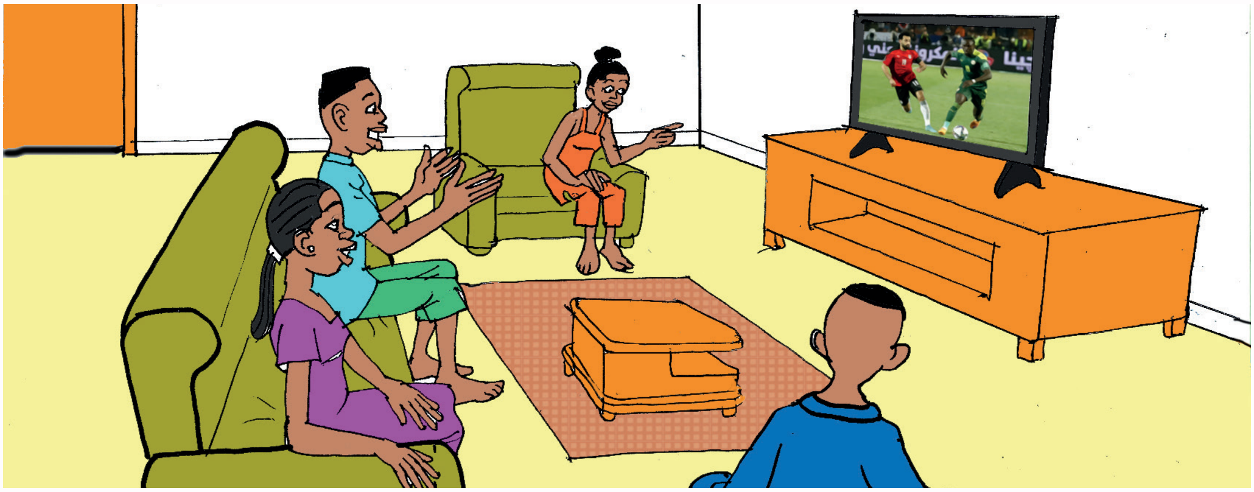

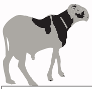

r	J	s	c	d
G	S	c	r	ó
ju	Uus	éen	róo	se
sooluul	Jis	sof	sareet	Raan

■ Janlo anoomena di ebitik.

● Jaaja nababaj ceme.

■ Kalaak kati sisaana kooku.

● Lala elit kasiin.

■	Usof jak jakum ulo.	
●	Aana ewok busun.	

■	Jibi, oomu di éciik Sana.	
●	Jaat funak fati dimaas.	

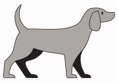

w - W	eliw	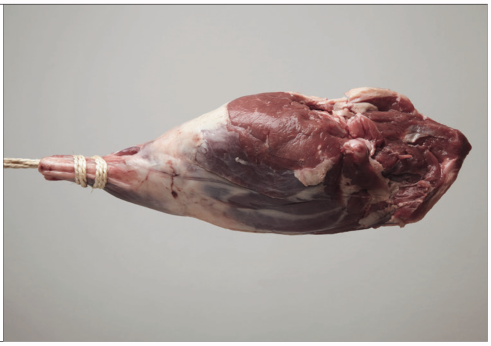

★

w	u	wu
w	aa	waa
w	o	wo
a	w	aw

▲

ee	w	eew
ii	w	iiw
e	w	ew
i	w	iw

■	wa	aw	éew	wu	wii	aw
●	uuw	woo	we	aaw	iw	waa

★	e	Law	elaw
▲	waa	Naw	waanaw
■	si	Wol	siwol
●	waa	Ti	waati
♥	e	Wel	ewel

ba	wol	bawol
wee	ten	weeten
woo	la	woola
e	wol	ewol
Ka	ween	Kaween

★	elaw	waati	woola	ewok
▲	waanaw	ewel	eween	waafaw
■	siwol	Yuri	Kaween	kaneew
●	bawol	welen	woolo	waaken
♥	weeten	waaken	leew	awaawa

w	W	W	w
eew	woo	uw	aaw
wé	aw	ow	uuw
wok	wuuw	woor	waaken

★	w	s	w	r
▲	d	Uu	ó	Ée
■	w	w	ii	w

★	ow	wuu	woo	rée
▲	oc	ew	óow	ej
■	weej	waaf	waati	wooluul

Awaawa

★ Wii noo awaawa áamak. Funakoofunak pánaja’aali beeri biitab. Nalakobo balaab bujon. Bare nakakat kawaawak. Naane oo nakakat baraanab.

w

eliw

Wii nakakat kawaawak.

w	r	w	j
woo	ew	waa	éer
oon	wee	wuu	wóo
waaf	jaween	jawac	wuujen

Kaliilu kawaaken ajaw, najuk ewela.

Oo di kawaakenak, Kaliilu natoboj ewela. Bare erumutool. Oo bapoper aban nakaaw.

w

ewela

Sana oomu di káwelul siwolas.

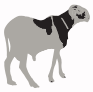

j	W	R	s	Uu
d	W	r	D	k
r	N	N	w	é
W	W	j	d	w

■ Kaliilu bee kawakasine.

● Ejaameen efene taate.

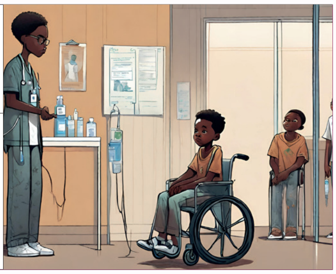

■ Jaara oomu di ejaw lekool.

● Uke kaser kati paapa.

■ Aali kanoomen siwol.

● Waali kamoor.

■ Ewela etebene fúkaaf.

● Waa noom di ekaan taate ?

y - Y	yaaj	

★

y	a	ya
y	oo	yoo
y	i	yi
y	ee	yee

▲

o	y	oy
ee	y	eey
aa	aay	aay
e	y	ey

■	ya	yoo	iy	eey	oy	uy
●	ooy	yó	yaa	ey	yi	yii

★	yaa	ma	yaama
▲	ya	ben	yaben
■	yoo	lo	yoolo
●	yaa	ya	yaaya
♥	yo	ro	yoro

yo	fo	yofo
yaa	faay	yaafaay
ya	len	yalen
yáa	mak	yáamak
ya	ko	yako

★	yaama	yofo	yaben	yoola
▲	yaben	yaafaay	kayoolo	yiikun
■	yoolo	yalen	kayofo	yaaya
●	yaaya	yáamak	kayalen	yof
♥	yoro	yako	yooya	Roya

Y	y	Y	y	y
ya	oy	ey	yu	yaa
oy	iy	yii	yóo	yaa
yalen	yab	yoolo	yaaya	yaaj

★	y	Y	y	Y
▲	W	y	j	w
■	Y	s	Y	mb

★	yóo	iiy	yée	ey
▲	yu	yáa	yaa	oy
■	eyen	Roya	Yoney	yaafay

Jiyenej jati Kuukaa

★ Kuukaa nababaj jiyen jiikun. Joo jíkuruk jinaare jalahene. Apaalool Asan anoomenoolujo. Jooju man jijuume. Di jiyiten mowosam mujuum jap. Jíkurukej jati kuukaa jijaajak máamak.

y

yaaj

Kuukaa bakure jiyen jinaare.

Y	w	Y	y
wee	ey	oy	yuu
yii	ów	waa	uuy
yaabuu	yaalaa	yoola	yaali
Yaalaa kanoomen eliw di marise.			
Jaat kulekoolaak káyokulo. Kujawut lekool. Araba naam di kayaben man Yaama ásiil.			

y

kayaben

Ulak eliwey yan Yaaya anoomulomi.

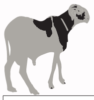

y	Y	w	y	s
W	Y	J	W	R
j	g	r	S	c

★	Woo	oy	ew	uw
▲	Wó	ow	iy	yóo
■	Ya	yó	ey	aay

★	Yoney yooyu di émige.
▲	Uwe uwel wati siwol.
■	Yoney emere ewoley.

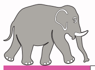

★

Jaleebej

Nanoosan najawut burok, Yaaya panajaw jaleebej falaf. Jaat oo di busaanaab, najuk yon yan uwelaw úkalae. Yoney di eyoom ejaw. Yaaya nosof siwol juup.

★ Yaayaa basofe siwol juup nakaanuso di ebooley.

▲ Aseekau ati Yaaya nateb siwolas anoomen di marise.

■ Yaama oomu manayofoe.

Jaweenej

★ Moola ayetut jaweenej. Oo naane beetejaw falaf. Najaw bee tutoor busaanab di boon di kátiiwoor. Moola nákoli. Nakaaw. Deela nájool asofoorool mánatip.

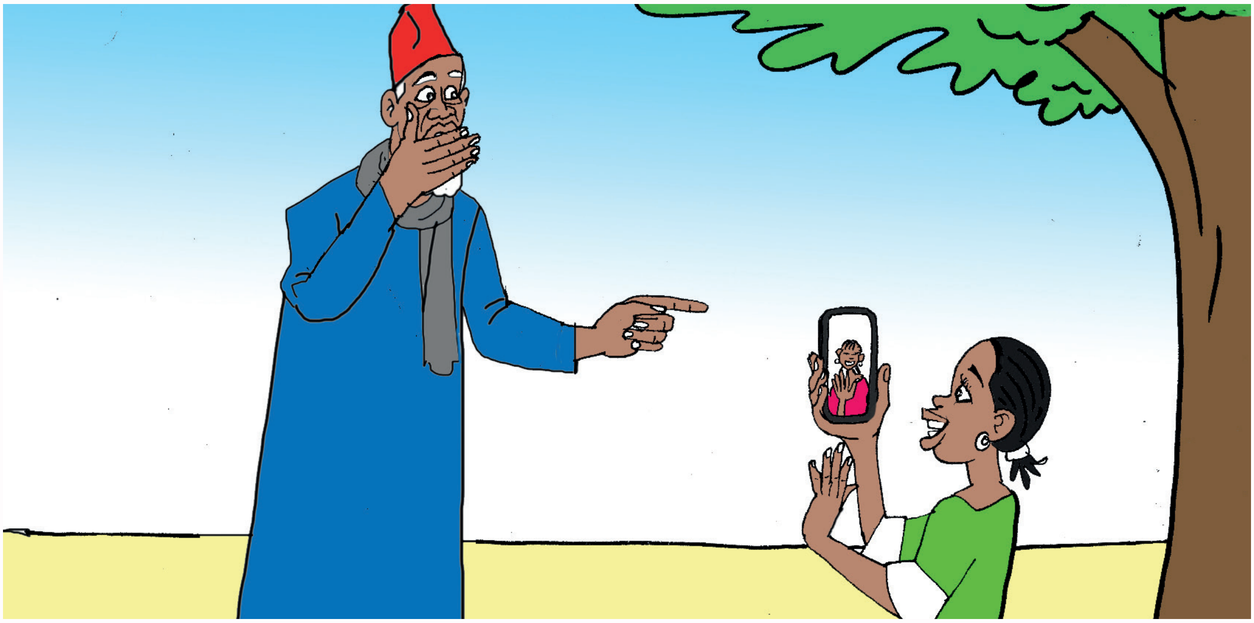

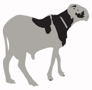

N	j	Y	s	w
W	k	Ç	Y	ó
gu	uuw	Éen	yoo	eh
Kayaaj	jooju	Uwa	moola	eween

- Yaasin kariiboor di eyeney yoola.
- Umu awaawa.

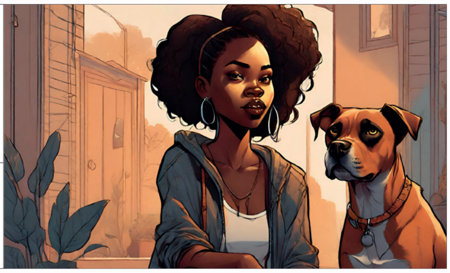

- Yoro oomu di jawac.
- Bacaacab bati Jaara.

■ Jaaja oomu manalakoe.

● Waali kawalen bagaas.

■ Oo ekaan kawal.

● Jisahaaj jooju di kafen.

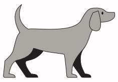

ñ -Ñ	eñaab	

★

ñ	aa	ñaa
ñ	oo	ñoo
i	ñ	iñ
á	ñ	án

▲

oo	ñ	ooñ
ñ	oo	ñoo
ee	ñ	eeñ
aa	ñ	aañ

■	ña	añ	éeñ	Añ	ñii	añ
●	uuñ	ñoo	eñ	ooñ	iñ	ñaa

★	ñaa	moo	ñaamoo	E	ñub	eñub
▲	e	ñes	eñes	Fu	ñes	fuñes
■	e	ñoos	eñoos	ñaa	na	ñaana
●	ka	ñen	kañen	Ñaa	si	Ñaasi
♥	a	ñiil	añiil	Ñi	ma	Ñima

★	kañen	eñab	ñaamoo	Eñub
▲	añiil	ewañ	Eñes	fuñes
■	An	ñaana	eñoos	kañawo
●	añesa	Ñaasi	añoolom	beñe
♥	Ñaaña	Ñima	Elaañ	Kañ

J	ñ	J	N
G	ñoo	uj	een
Sé	an	od	uuñ
Baj	ñub	ñoos	kañ

★	S	w	j	N
▲	d	Uu	ó	w
■	h	ñ	y	Ñ

★	oy	ñuu	Doo	Née
▲	oñ	eñ	Óot	ee
■	nen	iñee	Ñoos	uñen

Siñaraas

★ Étuuk yati siñara épurulo di mafosam. Di sibuuy sinoken di kalaakak kati Faakeeba. Di sikajen muriam peh. Siban di sitey simaal.

ñ

eñaab

Ñaaña oomu di elak beñe.

Y	Ñ	j	n
Woo	Eñ	ey	éeñ
Oon	Ej	nuu	yóo
Añesa	Ñoos	wañaw	Jiñaala
Kuñiilak kooku di kañoosoor.			
Ñaaña oomu di elak beñe. Jaat aniweeseerey yoola. Iñaam oola nabujool kéen káamak. Kéen kucila Paapa akuruko. Jandi siiseer, kupaalool di kújool juup. Misikey yooyu di ewele.			

ñ

añesa

Ñima Ñaasi ejaw fuñesaf Siicoor.

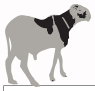

Y	Ñ	J	n	Uu
D	W	Ñ	D	k
J	n	N	y	é
Y	J	Ñ	d	Ée

- ■ Ñima oomu manatebe jiñooloo.
- ● Ñaaña Buyunoor nacine.

- ■ Bawolab busenesen kásumut.
- ● Esaamaay uye ékoolenikooleni.

- ■ Esahaay yooyu di kayunnoor.
- ● Sana baje’e kásuwenak úbaaraw.

- ■ Yaaba kayofo di batojab.
- ● Yoro áfula.

ŋ - Ŋ	ajaŋa	

★

ŋ	uu	ŋuu
i	ŋ	iŋ
ŋ	aa	ŋaa
ŋ	ee	ŋee

▲

o	ŋ	oŋ
ŋ	é	ŋé
ŋ	aa	ŋaa
ee	ŋ	eeŋ

■	ŋuu	Iŋ	ŋaa	ŋee	oŋ	uŋ
●	Oŋ	aaŋ	ŋaa	eeŋ	ŋii	ŋé

★	ja	ŋa	jaŋa
▲	ka	ŋoon	kaŋoon
■	bú	ŋan	búŋan
●	ŋoo	len	ŋoolen
♥	e	ŋom	eŋom

Go	mbol	Gombol
e	ŋaat	eŋaat
ŋaa	jen	ŋaajen
ŋoo	ben	ŋooben
ŋaa	ten	ŋaaten

★	Kaŋoon	ŋaaj	kaŋoolen	ŋárul
▲	Búŋan	ŋan	kaŋaal	kaŋaaten
■	Ŋoolen	eŋol	kaŋaam	kaŋoloor
●	Eŋaat	ŋoolen	ŋooben	eŋar
♥	Ŋaajen	eŋom	ŋaaten	ŋaaben

ŋ	ŋ	Ñ	ŋ	ŋ
ŋa	ñii	Eŋ	ŋu	ŋaa
Oñ	eeŋ	Ñii	ŋóo	ŋe
kaŋaal	eñab	Ñoos	eŋol	ñaana

★	N	ñ	ŋ	ŋ
▲	ŋ	ŋ	ŋ	ñ
■	Ñ	ŋ	Ñ	ŋ

★	Ŋo	iñ	ŋée	eñ
▲	Ñu	aŋ	ñaa	Ooŋ
■	Kaŋaal	eñal	kaŋoon	Eŋaat

Jamise

★ Jamise jijaŋa jamaŋe sínuk. Oo acookoremi sishaas di sijaameenas sati ampa’ool. Funakoofunak paanasenuso siraan, nawunuso siri. Burokab boola búsunsuum faŋ ampa’ool.

ŋ

ajaŋa

Jamise jijaŋa jajooŋoore.

ŋ	ñ	Ñ	Ŋ
ŋee	eŋ	oŋ	Nuu
ŋii	óŋ	ŋi	Uŋ
kaŋaaten	eŋar	kaŋoolen	Eŋaat
Uke keh kati eŋaat.			
Ñaaña jijaŋa jajooŋoore. Oo kaŋaalak kurie. Kaŋaalak kooku mankulaawe.			

ŋ

eŋaat

Búbaarab baŋaatoe bulo.

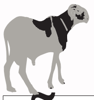

Ñ	ŋ	ñ	ŋ	ñ
W	D	Ée	ñ	O
i	ŋ	y	w	c

★	ŋoo	oy	eñ	ujj
▲	Wó	od	iñ	góo
■	ib	gó	eŋ	áŋ

★	Efoha erume eñaabey.
▲	Esahaay kákamunak kurie.
■	Ñaamoo ásuwene jíbaarej.

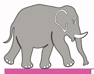

★

Añiil acopoe

Kiiki añiil amise aban nátami. Bare moomu nacopomi. Funakoofunak, oo panakaan feere manabet kupaalool nan koom di eleeb bábuulab.

★	Kadi aate ésiil siimaŋey jaat.
▲	Añiilau alakomi kamoor náliwoliwo.
■	Kiiki añiil amise aban nacopoe.

Kamooŋoon

★ Kaamooŋoo ésuk yásuume. Nanoosan núriiŋubo, bukanak pankuyabi jak. Pankuwaleni kuban di kuseni uri. Di kuseni poop tanoote kamoor. Yoo ésuk yati bukan kajake.

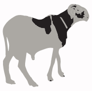

ŋ	ñ	Y	w	ŋ
W	ŋ	ñ	Y	Ñ
Ñu	uuw	Éey	ŋoo	ew
Waaya	añiil	esua	jaŋooraj	ewañ

- Iñaam ewañ kalaakool.
- Esuwaay uyu ekaca.

- Karafa kasaafool Jaata
- Jaara oomu di jiroaaj joola.

■ Sali oomu di kabuŋo.

● Éwoteey yati Waali éríiŋulo.

■ Aana kújuulak kulaawe.

● Kúsiŋaak kati Múse Saani kooku.

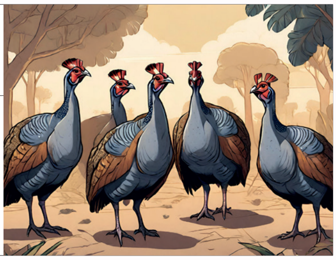

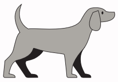

mb - Mb	sambun	

★

mb	i	mbi
o	mb	omb
mb	aa	mbaa
á	mb	ámb

▲

o	mb	ómb
mb	uu	mbuu
ee	mb	eemb
mb	ee	mbee

■	mbi	omb	mbaa	ámb	mbii	amb
●	ómb	mbuu	eemb	mbee	imb	mbaa

★	su	mba	sumba	ú	mbo	úmbo
▲	ku	mba	Kúmba	a	mbac	ambac
■	ba	mba	bamba	ga	mbi	gambi
●	pa	mbi	pambi	sa	mba	samba
♥	ko	mbe	kombe	se	mbe	sembe

★	kombe	Kúmba	úmbo	ékumba
▲	súmba	bamba	ambac	kambac
■	karamba	pambi	gambi	samba
●	mambi	lúmbo	épumben	sembe
♥	ramben	wúmba	mamben	remben

J	Ñ	w	y
ŋ	Ñoo	uŋ	eeŋ
Sé	Ay	ow	uuñ
Ben	Ñub	ŋoon	wañ

★	ŋ	w	ñ	j
▲	y	Uu	Ñ	w
■	h	ñ	y	Ñ

★	oy	mbuu	ŋoo	ñée
▲	oŋ	eñ	Ómb	emb
■	ŋan	iñee	Mbe	mba

Añaka sumba

Oó añaka sumba. Nanoosan nujukool, oomu manarume fúreerumaf. Bare káliim kanoosan, nujamool manacimoeñaa kohokoho. Iñaam naceeŋool : Au, tambuu manucimoeñaa ? Naanool jisumbaaj jolookam bususab. Iñaam naanool : Ukat eñakey súmbaay jakut.

mb

sambun

Samba oomu di kayaben sambun.

mb	Mb	mb	mb
mboo	Emb	amb	mba
Omb	mbii	mbu	ómb
sembaay	sumbaay	ambac	kombe

Kambacak jaat pankutey.

Jaat búkutab pambi butey. Sípumbanas soosu sawele. Akambaani abaje sembe nayito ajuum manateben uñenaw. Oo ambac. Kupaalool di kukaan nen oo. Nan épumbeney yálamukaay ewelumi ceb, kambacak di kutey kunoken.

mb

sembe

Injé kamanak kúmbo sembe.

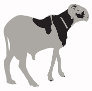

Y	Ñ	mb	ñ	mb
Mb	W	Ñ	D	k
J	Mb	N	mb	é
mb	J	Mb	d	mb

Jimbi oomu di kamoj.

Aali káñiiŋak kurie.

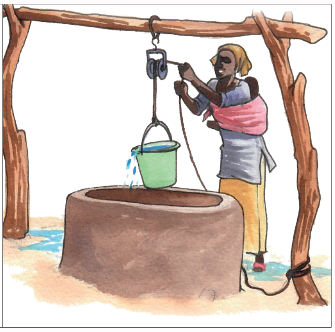

Kuñiilak kooku di kálumbo.

Ekoloŋey yati kalolak yooyu.

Kalaakak kati Samba kooku.

Dalaa ewok busun.

Lala oomu biitab.

Saalif kañenak kurie.

nd - Nd	kajanda	

★

nd	a	nda
nd	oo	ndoo
nd	aa	ndaa
i	nd	ind

▲

nd	ee	ndee
nd	ii	ndii
a	nd	and
e	nd	end

■	nda	Ndoo	ndee	ind	ond	und
●	ndo	And	ndaa	end	ndii	ndé

★	ka	sond	kasond	la	ndiŋ	landiŋ
▲	ŋa	nden	ŋanden	ka	band	kaband
■	e	ŋond	eŋond	a	nde	ande
●	ŋo	nden	ŋonden	fú	tond	fútond
♥	e	mond	emond	ja	ndi	jandi

★	kasond	landiŋ	fúkund	kaŋonden
▲	ŋanden	kaband	egand	kabandak
■	eŋond	ande	kábind	kasondak
●	ŋonden	fútond	bálind	yáalind
♥	emond	jandi	kaŋan- den	fútondaf

Nd	nd	mb	nd	Mb
nda	ndii	End	ndu	ndaa
Ond	end	ndii	ndóo	ndaa
kaŋonden	ande	eŋond	emond	ambac

★	Nd	nd	Nd	mb
▲	Mb	Nd	mb	nd
■	nd	Mb	nd	ŋ

★	ndo	ind	mbée	end
▲	ndu	and	ndaa	omb
■	Kaŋanden	endaay	kaŋonden	egand

Di kafaañak

★ Kaliilu afaaña aŋoolene burokool. Nan uŋandenool di buroak, panumaŋ. Esúkey búrom esalool. Nan aam di burok pánabif mulapam biyok múboli. Naŋondenumo. Nátiiw kapanak kaaku bee nan abaje wanamaŋumi. Afaaña alegen oomu.

nd

kajanda

Kaliilu efaañ ujanda.

<table>
<tr><td>nd</td><td>mb</td><td>nd</td><td>nd</td></tr>
<tr><td>ndee</td><td>end</td><td>omb</td><td>nduu</td></tr>
<tr><td>ndii</td><td>ómb</td><td>ndi</td><td>Und</td></tr>
<tr><td>kaŋanden</td><td>ande</td><td>kaŋonden</td><td>Egand</td></tr>
<tr><td colspan="4">Akanda agande fúkundaf taate.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Faatu barookoe fúkundaf manajaw. Di buruŋab, kálind di kuya'ool. Bare naŋanden kupaalool. Moo kaane alokut.</td></tr>
</table>

nd

kálind

Muse oomu di eciik di kábindak.

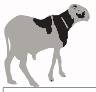

nd	Nd	mb	Nd	Mb
mb	nd	w	ñ	j
i	Mb	y	w	ñ

★	mboo	oy	end	und
▲	Wó	ond	imb	ndó
■	iñ	mbó	eŋ	ámb

★	Aana amonde ari mburey yoola.
▲	Awaawaau aŋondene esorey.
■	Ñaara ayabene sambunas.

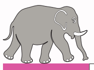

Kadi

★ Kadi jijaŋa jiikun. Bare moomu naŋoolenumi burokab. Funak fanoosan oo amondemi ayito sindeey yooliil. Nawuuw eluupey. Nakob bee naapi iñaayool ayitomi mambi kíti ari daasoomaay aban najaw ekool.

★	Hawa ejaw biitab kajandaak di kabandak.
▲	Ujaw ekool, mba nujaw karambaak.
■	Kuukaa namaale Gambi.

★	**Jilimbisej jati iñaam afaan** Jilimbisej jati iñaam afaan jooju titoorey yati eluupey. Joo jimurubuŋ jasete. Deela awuuwenejomi funakoofunak. Oo iñaam afaan apaalool.

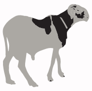

Mb	nd	Mb	mb	Nd
Nd	nd	mb	nd	mb
mbu	und	Émb	and	emb
ambac	úmbo	ande	efamb	ekondoor

■ Ande kareesool Kombe.

● Awaawaau oomu di jibekelej.

■ Kuñiilak kooku di efamb.

● Kalimbisak uke kúmbo.

■ Ute emmi élingaay yati sísukes sigabaaras.

● Káligaak kati búpaakulab.

■ Njaati kanoomen kufimbaar.

● Jisahaaj jooju jafene kufimbaarak.

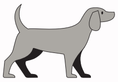

ng - Ng	ejangoon

★

ng	o	ngo
ng	uu	nguu
i	ng	ing
o	ng	ong

▲

ng	ee	ngee
ng	é	ngé
ee	ng	eeng
a	ng	ng

■	ngo	ang	ing	ngee	ñii	ang
●	nguu	ing	áng	ngé	eeng	ang

★	ma	nga	manga	ca	ngen	cangen
▲	ka	ngen	kangen	ru	ngen	rungen
■	li	ngen	lingen	ro	ngen	rongen
●	mi	ngen	mingen	ka	ngen	kangen
♥	ko	ngen	kongen	ro	ngen	rongen

★	manga	mingen	cangen	Eñub
▲	kangen	kongen	rungen	rung
■	lingen	élinga	rongen	arungena
●	rungen	elonga	akangena	kálinga
♥	arunga	akongena	kacangen	Kakongen

ng	ng	mb	Ng
Ng	nd	ng	ng
ngé	ang	ong	uung
kang	rung	cang	Rungen

★	ng	ng	Ng	Ng
▲	ng	ng	ng	Ng
■	mb	nd	Mb	Nd

★	ong	nguu	Ngoo	ngée
▲	ang	eng	Óng	eng
■	erong	cang	Cangen	kongn

Enagey baloŋey

Jaat enaŋey baloŋey di ésukey yati Juuru. Nan ákotulaau alitumi ceb,enagey di etooŋ. Baloŋey di erong ewuujumaa. Kujaŋaak di kutey kuriib. Nan futubaley ebanumi,arungaau ati Sutu nacangen kapotolaak mati koo. kunage.

ng

ejangoon

Ejangooney yooyu maneñube.

ng	Ng	ng	nd
ngoo	Eng	nge	ngée
aang	ing	nguu	ngóo
Arunga	kongen	rongen	kamingen

Kúmba emmi arungaau ati kujaŋaak.

Ejangooney di ekuukaay bapaalaay. Di simaŋ ejaw kajaaburuŋ. Ejangooney di yoon ekuukaay erung.Bare ekuukaay ekaaŋenut. Di yoon ejangooney : « hani au emmi arungaau,moo kaane au oote erung ». Ejangooney di erung mansijaw.

ng

arunga

Ñaara anage baloŋey erong.

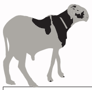

ng	Ñ	nd	Mb	Ng
mb	W	ng	Nd	k
J	ng	N	Y	ng
Ng	J	Ñ	Ng	ñ

■ Ñaara kacangen kupey.

● Sana akooŋe, bukoo kuloe.

■ Baaba oomu karamben iñaam.

● Jiwoteej jiranjene mumelam.

■ Ejaameeney yooyu maneremboore di fusiilaf.

● Sana kájeetum jijaameenej karambaak.

■ Yaaya oomu di kalaakool.

● Samba áfulaau kafinjuk síbees soola.

nj - Nj	futonjaf	

★

nj	o	njo
nj	uu	njuu
i	nj	inj
nj	ee	njee

▲

o	nj	onj
nj	é	njé
nj	aa	njaa
ee	nj	eenj

■	njo	njuu	inj	njee	njoo	njaa
●	Onj	aanj	njaa	eenj	onj	njé

★	njaa	ti	njaati
▲	fo	njen	fonjen
■	ka	fenj	kafenj
●	fi	njuk	finjuk
♥	e	manj	emanj

ma	njen	manjen
e	fanj	efanj
fu	tonj	futonj
fa	njen	fanjen
ra	njen	ranjen

★	njaati	finjuk	karanjen	kafanjen
▲	fonjen	emanj	kafinjuk	fúmanjum
■	kafenj	manjen	kamanjen	eranj
●	fanj	efanj	ufenj	manj
♥	akonja	futonj	ekonj	futonjaf

nj	nj	Nj	nj	Nj
nja	njii	Enj	nju	njaa
Onj	eenj	njii	njóo	nje
kafenj	emanj	eranj	efanj	njaati

★	nj	ng	ŋj	ŋ
▲	ng	ŋg	nj	nj
■	nj	ng	Nj	ng

★	njo	ing	njée	Eng
▲	nju	anj	njaa	Ong
■	Kafenj	ranjen	kafinjukt	Efanj

Enagey baloŋey

Jaat enagey baloŋey pánesuum. Sísukes saate kayañoor soosu mansijuume. Kusalenaak di kuranj banoosan. Bukaak di kukaaw. Buukaak jíboom.Taate jaat pánsuum.

nj

ejangoon

Nan ulofe ejangooney, panerufi.

nj	nj	Nj	Nj
njee	enj	onj	Njuu
ŋii	óŋ	ŋi	Uŋ
kafenjak	emanjey	kalenjen	Elanj
Jakum ulanjen bukanak mumelam.			
Fanjiite bálite tan bólie. Nalanj kañenak aban nakaaw.			

nj

elanj

Awaawaau oo ajeeñaa kafinjukak di móro.

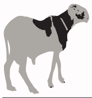

Ñ	mb	nj	ŋ	ñ
W	nj	ng	ñ	O
mb	nd	y	nd	c

★	ŋoo	ong	eñ	ujj
▲	Wó	ond	inj	góo
■	ing	njó	emb	áŋ

★	Mujangoonam ume Landiŋ akurumo.
▲	Samba kayaben sambun bee kálumbo.
■	Ñaana atebe ufenjaw aseen ampa afaan.

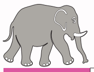

Jijangoon jiikun

★ Jijangoonej uje nan jiwolimi ceb iñaayujo di ecet. Jaaja naŋarujo akur. Oo namammaŋujo faŋ. Naapi amaŋumi manjiriibool, oo kafinjuk.

★ Kadi ewok usun manalut kuneega.

▲ Bala baloer amingen kañenak koola.

■ Naapi éfanjumi, amataau natey akes.

Kooraay yati Kúmba

★ Kúmba aseek amaŋe sínuk. Ata’ool nanoom síbe juup. Nawonkool aban nasenool furungaf fati kacookoorak kooluso. Moo di músuum faŋ Kúmba.

KÁSIMPOOR

★	H	ŋ	Nj	Ng	o	Mb
	Y	Ñ	j	n	W	D
	h	H	c	ó	óo	U
	uu	É	ée	e	P	E
	m	K	nd	oo	i	ii

▲	eeb	Jee	Bo	it	faa	róo
	is	Huu	njo	ind	mbe	éey
	wuu	Ñe	Ja	dii	ooy	see
	ook	Cu	óor	kee	ngo	ku
	eem	Jee	eh	ku	anj	ndoo

■	galen	kaŋaal	ñaaliŋ	Njaati
	kálinga	mba	jaaja	iñeme
	síleelee	baaba	Rokiya	Naala
	soosu	demba	Kiiki	esaha

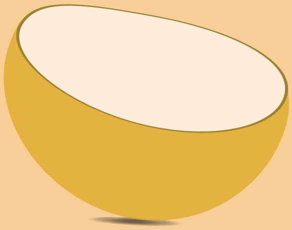

Añiil alegen

Jaaja Jéeju añiil ababaje simit uñen. Oo emmi añiilau ati Karamba Jéeju di Kúmba Faal. Oo nakarankaraŋ faŋ. Moo kaane najaw ejuk asom oola Sire ammi Baŋaaŋaa. Nan alakomi ejaa'i nájeetum kabasa kajake di bakool bati kulemuna banaate ewun asom oola. Róo emmi mukaanaa mati an alegen.

★	Ñaara Ñaasi	Maada Joon	Faana Siise
▲	kafeef	kajanda	Jaata
■	ambac	kasamati	Mulomp

EYINKEY

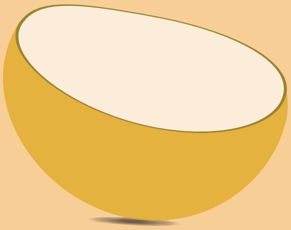

Fujamaf futooŋe bare emitey eluboorut kapanak kati Ndumbelaan. Moomu, kunafaanak di kujuk mati koote kulaw ati Jamit. Jímukoor, áyiau ati ésukey nareg mankukat fúraar fati enag búgaar di jíboom. Púruto nareg Jákundoon ammi aregaau bukanak manaŋol areg ésukey búrom.
Nan funakaf fucila fúriiŋumi bukoo búrom di kuyañoor di kéelumak. Kuseekak di kukaano naam di kúniine. Kúniinaak di kukaano wañaw wati kuseekak. Bukoo búrom di koom di enag di écim kuŋoloor di ésukey.Bukoo búrom kooku di koon : « Ati jamit

wúnoli mumel, óli kooku núŋole kalol bee di kalol». Moomu kusofumi bee nan Emitey elube. Mumelam mujuupo. Bukanak peh súumiil. Fujamaf fúsuum faŋ Ndumbelaan.

★	furantaaf	fujam	kalibut
▲	Kakaraŋ	mumel	furaanen
■	fúmigen	elubut	kalub